

Saksframlegg og innstillinger til Engerdal fjellstyres møte 10.02.16.

Sak 01.16	Ark 012.1	
Godkjenning av innkalling og møtereferat fra møte den 12.01.16.		

Sak 02.16	Ark 434	Saksbeh.: OOps
Prinsippsak: fjellstyrets holdning i motorferdselssaker, jfr endringer i Fjellevens §12		

Saksdokumenter vedlagt:

- Motorferdselsloven og tilhørende forskrift.
- Kommunal forskrift om motorfartøy brukt i utmark og vassdrag.

Bakgrunn:

Som følge av endringer i fjellovens §12 er fjellstyret tillagt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel på statsallmenning. Tidligere er det Statskog som har hatt denne myndigheten.

Fjellstyret tok i sak 58.15 opp spørsmål om tillatelse til kjøring på barmark. Fjellstyret vedtok da å utsette saken, samtidig som det ønsket å vurdere prinsipper/prosesser vedrørende behandling av denne type saker.

Med det store antallet motorferdselssaker som berører statsallmenningen i Engerdal er dette en naturlig tilnærming til saken. Administrasjonen fremmer derfor en prinsippsak som gir fjellstyret mulighet til å vurdere de ulike sidene ved motorferdsel på et prinsippilt grunnlag.

Det er kommunen som er tillagt myndighet for å gi tillatelse til de aller fleste forhold nevnt i Motorferdselsloven og tilhørende forskrift. Uansett om dipensasjonsmyndigheten innvilger en søknad eller ikke, har grunneier adgang til å begrense eller forby motorferdsel på sin eiendom (§10 i motorferdselsloven). Som i de fleste forvaltningssaker kan myndighetens vedtak påklages. Grunneiers eventuelle forbud eller begrensinger er ikke gjenstand for klagebehandling.

Administrasjonens vurdering.

Når en skal vurdere motorferdsel på allmenningen er det mange momenter som spiller inn. Fjellstyrets vurderinger må gjøres ut fra det mandat som fjellstyret har og hvilke interesser som må vurderes følger av fjelloven. Disse er forholdene knyttet til bruksretter og forholdene knyttet til jakt, fiske, friluftsliv. I tillegg skal også fjellstyret ivareta naturvern hensyn på statsallmenningen.

Om man ser på motorferdselsloven er det en del formål som er direkte hjemlet i loven, jfr §4. Videre hjemler loven for at kommunen gjennom forskrift kan gi generelle tillatelser f.eks til motorferdsel på vann. Engerdal kommune har en slik lokal forskrift, og det er styrende for bl.a bruk av båtmotor som er veldig aktuelt mange steder i kommunen.

Noen få dispensasjoner i Engerdal er gitt etter §6 i motorferdselsloven. Dette er forhold «når særlige grunner foreligger». Eksempler på forhold som kan vurderes etter denne paragrafen kan være landing med helikopter/sjøfly, bruk av motorbåt på vann eller vassdrag som kommunen gjennom forskrift ikke tillater bruk av slikt framkomstmiddel.

Om en ser til *Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag* er det en rekke forhold som omfattes av denne.

§2 hjemler for ulike tiltak på barmark. Her kan ikke administrasjonen se at det er spesielle forhold som gjør at fjellstyret bør behandle hver enkelt sak.

§3 hjemler for ulike transporter på vinterføre. Her kan kommunen sette villkår for kjøringen. Heller ikke her kan administrasjonen se at det er nødvendig at fjellstyret behandler hver enkelt sak, muligens med unntak av søknader om skiløyper og endringer av eksisterende skiløypetraseer.

§4a. hjemler for opprettelse av snøskuterløyper. Det vises til **sak 52.15** der fjellstyret behandlet et forslag fra kommunen om snøskuterløyper. Dette er en type saker som krever grunneiers godkjenning gjennom avtaler og fjellstyret må behandle slike saker.

§5 a) – f) hjemler for kjøring med snøskuter etter søknad. Det er kommunen som er dispensasjonsmyndighet. I Engerdal er veldig mange av dispensasjonene gitt etter §5 i motorferdselsforskriften. Kommunen setter som regel rammer for kjøringen gjennom å definere godkjent kjøretrase, antall turer og at det skal føres kjørebok som skal innrapporteres til kommunen hver sesong. Her ser ikke administrasjonen det som nødvendig at fjellstyret behandler hver enkelt sak.

§5a. hjemler for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med utmarksnæring, etter søknad. Her er det mulig at det kan være aktuelt for fjellstyret å vurdere hvordan kjøring påvirker andre interesser på allmenningen. Dette er også en forholdsvis ny paragraf og foreløpig er det ikke gitt mange dispensasjoner etter denne i Engerdal. Denne paragrafen blir brukt under behandling av kjøring inn til buer i Femundsmarka når transporten utføres av utleier.

§5b. hjemler for bruk av snøskuter for utkjøring og tilsyn med jervebås, etter søknad. Dette er en ny paragraf i 2015.

§6 omhandler unntakstilfeller og paragrafen blir som regel brukt for alle saker som ikke passer inn noen andre steder. I Engerdal er det relativt mange §6 som omhandler snøskutersaker. Det kan være alt fra kjøring til hytte for en som ikke eier eller disponerer hytta, til søknader om kjøring i forbindelse med spesielle arrangementer (isfiskekonkurranser). Paragrafen omhandler også barmarkskjøring og bruk av motorfatøy på vann.

§8 omhandler isfiskeløyper, og slike saker kan det være aktuelt for fjellstyret å vurdere litt nærmere.

I forbindelse med eventuell etablering av snøskuterløyper vil det antakelig dukke opp nye dispensasjonsbehov. Det vil derfor være vanskelig for fjellstyret å fatte prinsipielle vedtak nå som har gyldighet i all framtid. Fjellstyret må derfor ta høyde for å revidere sine prinsipielle vedtak etter at et eventuelt snøskuterløypenett er etablert.

Når fjellstyret skal gjøre en vurdering av ulemper og fatte beslutning om evt begrensinger eller forbud mot motorferdsel, vil den totale motorferdselen være et moment en må ta med i vurderingen. Etableringen av snøskuterløyper vil medføre at den totale motorferdselen på statsallmenningen øker, så lenge dagens dispensasjonspraksis opprettholdes. Kommunen har foreløpig ikke gitt noen signaler om endret dispensasjonspraksis. Om fjellstyret oppfatter at dette er problematisk, bør dette signalisere overfor kommunen.

Engerdal har et omfattende nett av skiløyper, og kommunen har en egen løypeplan ihht §3e i motorferdselsforskriften. Denne løypeplanen er innimellom gjenstand for justeringer, og burde muligens vært revidert. I slike tilfeller er det relevant for fjellstyret å mene noe i saken.

Engerdal fjellstyre er kopimottager for alle dispensasjoner som gis på statsallmenningen. Dette for at fjelloppsynet skal kunne føre kontroll. På det viset har fjellstyret hele tiden en oppdatering på de dispensasjoner som gis. I mange tilfeller er dette tilstrekkelig informasjon. Fjellstyret har også mulighet til å gi tilbakemeldinger til kommunen dersom enkelte dispensasjoner medfører problemer.

Når det gjelder barmarkskjøring er dette ofte gjenstand for litt mer debatt enn transporter som skjer på snødekt mark. Sett i forhold til det totale antallet saker, er det relativt få saker som omhandler barmarkskjøring. Fjellstyret kan derfor velge å se nærmere på slike saker dersom det finner det påkrevd.

Fjellstyret må også ta stilling til om en ønsker å styrebehandle saker som omhandler motorferdsel eller om en ønsker at samtykke og vurderinger om begrensing gjøres administrativt. I og med dette er nye oppgaver for fjellstyret er det vanskelig å se saksmengden.

Når Statskog vurderte disse sakene, hadde de en relativt liberal holdning til dette og mente at om kommunens vurdering var at det kunne gis dispensasjon, så hadde ikke de interesse av å forby eller begrense kjøring. Det var allikevel visse saker knyttet til §6 i forskriften som kunne være aktuelle å mene noe om. Dette er et poeng en må ta med i betrakningen. Det vil kanskje være uklokt å legge seg på en helt annen linje. Allikevel, fjellstyret står fritt til å gjøre sine vurderinger og er ikke bundet av tidligere praksis.

I sak 58.15 var forholdet også slik at søker ønsket å innhente grunneiers samtykke før de gikk videre med sin søknad til kommunen. Dette er en noe uvanlig saksgang, men er i og for seg ikke helt uforståelig. Det vil allikevel være mest ryddig at dispensasjonsmyndigheten avgjør søknaden først. Dersom det ikke foreligger grunn for dispensasjon er det heller ikke nødvendig for fjellstyret å vurdere om de ønsker å begrense eller forby motorferdselen.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Med bakgrunn av at fjellstyret er tillagt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel på statsallmenning (Fjellevens § 12), har Engerdal fjellstyre på prinsippielt grunnlag vurdert motorferdsel på statsallmenningen i Engerdal, og gjort følgende vurderinger:

1. Saker etter §§ 2, 3a) – d) og f) – j), 5 a) - f), 5a. og 5b.i *Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag* ansees som kurante dersom kommunen har utført tilstrekkelig saksbehandling i forkant av sine vedtak, og fjellstyret har derfor ikke ønske om å vurdere disse sakene spesielt. Fjellstyret gir derfor sitt samtykke til kjøring, jfr §10 i *Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag*.
2. Alle andre saker som omhandler motorferdsel på statsallmenningen ønsker fjellstyret å gjøre en vurdering av før evt samtykke til kjøring kan gis.
3. Fjellstyret tar ikke stilling til grunneiers samtykke før en søknad om dispensasjon etter motorferdselslov eller -forskrift er behandlet av dispensasjonsmyndigheten.
4. Denne prinsippavklaring gjelder intil videre og vil bli tatt opp til ny vurdering når fjellstyret finner det påkrevd.

Sak 03.16	Ark 613	Saksbeh.: OOps
Småviltjakta 2016 på statsallmenningen i Engerdal		

Saksdokumenter vedlagt:

- Resultater fra taksering 2007 - 2015.
- Innspill, kommentarer og tilbakemeldinger fra jaktrapportskjemaer mm etter sesongen 2015.

Innledning

Jakt på småvilt har lange tradisjoner i vårt område. I tidligere tider var dette en ressurs som hadde økonomisk betydning for de som bodde her, dels gjennom salg av fuglevilt og dels gjennom salg av pelsverk. I tillegg kom verdien av viltet som mat. I dag er verdien knyttet til rekreasjon, sjøl om aktiv fangst av smårovvilt kan gi en slant i form av skuddpremie. Uttaket av f.eks rype er begrenset gjennom fangstkvoter og antallsbegrensninger, slik at dette har neppe stor betydning som matkilde i husholdningen.

Fjellstyrets forvaltning av småviltet er regulert gjennom flere lover og tilhørende forskrifter. Fjellovens § 23 er grunnleggende. Videre sier formålsparagrafen i Forskrift om jakt mv. i statsallmenning: «vilt og fisk skal forvaltes slik at hensynet til det biologiske mangfoldet ivaretas. Innenfor denne ramme skal ressursen utvikles med sikte på å ivareta rettigheter etter fjelloven, fremme det lokale næringslivet og sikre allmennheten adgang til jakt, fiske og friluftsliv». Fjellstyret i Engerdal har tradisjon for årlig å vedta opplegg for småviltjakta. De senere år har flere fjellstyret utarbeidet driftsplaner for småvilt som definerer målsettinger og gir rammer for jaktuttak, korttyper, jaktregler, prissetting, fordeling mellom innen- og utenbygds m.m.

Jakt etter rype og dels skogsfugl er en populær jaktform i Norge, og etterspørselen etter jaktkort for dette er stor. Samtidig har bestandsstørrelsen av disse artene hatt en nedadgående utvikling i mange områder de seinere åra. Det har derfor vært nødvendig å innføre ulike former for begrensning i jaktuttaket, og slike begrensninger er nå vanlig mange steder. Engerdal fjellstyre har de seinere åra hatt kort- og fangstbegrensning på fugl i september. Ikke alle år har det vært åpent for jakt etter septemberperioden. Også for hare har det vært begrensninger i kortantallet i september for å unngå for høyt jakttrykk. Dette gikk fjellstyret bort fra i 2015, da erfaringene viste at ikke alle kort ble solgt i september. For and og due er det ikke noen begrensning i forhold til kortantall eller fangstkvoter.

Både fjelloven og tilhørende forskrift legger visse føringer for fjellstyrets administrering av småviltjakta. I fjellovens § 23, første ledd, står det at alle som siste året har vært og som fremdeles er fast bosatt i Norge, skal ha rett til under like vilkår å oppnå mulighet til å drive jakt uten hund på småvilt. Dersom fjellstyret ikke skiller på jegere med eller uten hund, må en forholde seg til § 23, første ledd. Fjellstyret har imidlertid myndighet til å regulere antall jegere en slipper til, men må da sørge for en rimelig fordeling mellom uten- og innenbygdsboende. Direktoratet for Naturforvaltning (DN) anser generelt på statsallmenning

en 60/40 fordeling som rimelig. Engerdal fjellstyre har hatt praksis for å forbeholde en andel av jaktkortene til lokale overnattingsbedrifter, slik at disse bedriftene fritt kan selge disse. En slik praksis har DN tidligere uttalt at er greit, så lenge andelen ikke overstiger 40 %¹.

Det er ellers verdt å nevne at fastsettelse av regler for jakt og fiske i statsallmenningen er enkeltvedtak som skal behandles etter fjellovens og forvaltningslovens bestemmelser. Normalt er det klagefrist på tre uker på enkeltvedtak, men en ny forskrift fastsatt av Statskog i 2010, gjør at fjellstyrevedtak fattet etter fjellovens § 23 (3) tar til å gjelde etter en uke. For fjellstyret innebærer dette at organet med en ukes frist kan *"(...) avgrense talet på vilt av ulike slag som nokon kan felle eller fange, måten og området for jakta og fangsten. Fjellstyret kan og avgrense talet på dei som kan få høve til å drive fangst av småvilt (...)"*. Forskriften kom som følge av at det i forkant av småviltjakta kunne være behov for å innskrenke tidligere vedtatt jakt, for eksempel som følge av urovekkende dårlige småviltbestander.

Oppsummering av småviltåret 2015

Etter to historiske smågnagerår 2010 og 2011 ble det kollaps i gnagerbestanden i Engerdal vårvinteren 2012 og da snøen smeltet fantes det ikke spor etter smågnagere. Normalt blir da rype og skogsfugl, både i eggfase og tidlig kyllingfase, utsatt for et dertil større predasjonstrykk fra rev, kråkefugl, rovfugl og annet smårovvilt. Våren 2013 var det noe smågnagere å se og forhåpninger om en bedre kyllingproduksjon, men stamfuglbestanden var lav og det ble et dårlig produksjonsår. Våren 2014 var det til dels mye smågnagere å se på innmark noen steder, i skogen og på fjellet var det derimot lite smågnagere å se spor etter. Utover sommeren ble det mer smågnagere å se i fjellet og det dukket opp en del lemen i noen fjellområder. Stamfuglbestanden var fortsatt lavere enn ønskelig og i noen områder var det lite fugl å finne, i andre områder var gledelig nok rypekullene større og flere enn rypetakseringene fanget opp. Den overvåkingen av reirlokalteter på rype- og skogsfugl som ble gjennomført vår/forsommer 2014 tydet på samme store eggrøvinga som foregående år. Med fortsatt stort predasjonstrykk på egg og kyllinger og en lav stamfuglbestand var ikke forventningene til et godt småviltår spesielt store og jakttrykket ble redusert ved en kort jaktperiode med begrenset antall kort og fangstbegrensninger.

Etter noen dårlige – middels år med tanke på fugletilgangen var det derfor knyttet litt forhåpninger til 2015. I visse områder av allmenningen ble det meldt om relativt bra med stamfugl på senvinteren. Været utover våren og forsommer gjorde imidlertid sitt til at alle forhåpninger ble knust. Takseringen i august påviste da også veldig dårlig kyllingproduksjon og lav tetthet av fugl. I tillegg ble det rapportert om små kyllinger sent på sommeren/tidlig høst, noe som indikerer omlegging. Resultatet fra kameraovervåking av reir viste også, som tidligere, lav kyllingoverlevelse. I prosjektet ble det under rugeperioden påvist at en røy døde

¹ Norges fjellstyresamband. Rapport fra småviltutvalget 2007-2008. 18s.

på reiret. Dette viser at det å få fram kyllinger er en kolossal energiinvestering. Når i tillegg miljøforholdene er ugustige blir det rett og slett for mye for visse voksne individer også.

Rype- og skogsfugltakseringen i Engerdal ble gjennomført på tradisjonelt vis i august hvor over 40 taksører med hunder gikk 61 faste linjer med snittlengde ca 3 km. Nytt for året var at det var lagt ut noen flere linjer for å bedre fange opp situasjonen for skogsfugl. Dette fordi mange av linjene som er brukt på statsallmenningen er lagt ut med tanke på å fange opp forekomsten av rype. Sjøl om det er overlappende habitat mange steder vil det allikevel være slik at rene fjellterreng vanskelig gir et godt bilde av skogsfuglforekomsten. Videre er det stor usikkerhet knyttet til dataene for skogsfugl, rett og slett fordi observasjonene var få. Det var derfor ønske om å finne ut om dette ga et virkelig bilde av skogsfuglforekomsten.

Takseringen gir et temmelig grovt estimat på tetthet (antall ryper pr km²) og en noe bedre indikasjon på produksjon (antall kyllinger pr høne), men resultatene må en naturligvis ta for det det er. Resultatene fra rypetakseringen indikerte lite fugl og lav produksjon, med tettheter for statsallmenningen fra 1,8 til 4,1 ryper pr km² (2,7-6,8 for hele Engerdal), med en produksjon fra 1,0 – 2,0 kyllinger pr par (1,3-2,2 for hele Engerdal). For skogsfugl var resultatene også dårlige og med større sikkerhet i dataene var det allikevel veldig lave tettheter og produksjon. Resultatet var en total tetthet på 0,9-2,8 fugl pr km², mens kyllingproduksjonen var 0,6 til 1,6 pr par.

Fjellstyret hadde gjennom vedtak i sak 04.15 vedtatt et relativt komplisert opplegg for småviltjakta. Opplegget som ble vedtatt reflekterte ønsket om å gi flest mulig fuglejegere en jaktmulighet, noe fjellstyret nesten årlig har mottatt synspunkter på uansett fulgeforekomst. Opplegget fikk kritikk, fremst fra innenbygds jegere. Totalt ble det lagt opp til forhåndssalg av 310 kort hvorav 55 var rene skogsfuglkort og resterende rene rypekort. Andelen som ble forbeholdt innenbygds var 45 %. Som kjent gjorde tilgangen på fugl det nødvendig å tilby innløsning av kort, i og med det ikke var tatt høyde for at fugletilgangen ble så lav som den ble.

I og med jakta ble så regulert, har ikke administrasjonen sett nytten av å regne ut avskytingsparametre fra høstens jakt. Ved innlevering av jaktrapporter ble jegerne oppmuntret til å komme med innspill og synspunkter i eget kommentarfelt, noe flere jegere benyttet seg av. Som tidligere spriker kommentarene veldig, og viser tydelig at det ikke er noen unison oppfatning om hvordan småviltåret var, eller hvordan fjellstyret bør forvalte småviltet (se vedlegg). Den gjennomgående oppfatningen synes allikevel å være at det sist høst var et veldig dårlig år med tanke på tilgang på fugl.

Takseringsresultater, statistikk og forvaltningsmessige aspekter.

Generelt viser undersøkelser at fugletettheten i Engerdal jevnt over er lavere enn mange andre områder i Norge («Program for terrestrisk naturovervåking» - NINA). Produksjonsgrunnlaget fra naturens side kan forklare noe av dette. Det er også mange ulike faktorer som er med på å bestemme tilgangen og produksjonen av hønsefugl.

Fugletakseringer slik det blir gjort mange steder i dag er gjenstand for diskusjon. Takseringene gir kanskje ikke et eksakt og komplett bilde av situasjonen, men gir allikevel et bilde på hvordan bestandene utvikler seg fra år til år, og kan fortelle noe om hvorvidt det er mye eller lite fugl sammenlignet med tidligere år. Det gir rettighetshaverne flere viktige parametere som kan brukes når en skal bestemme hvor mye fugl en kan ta ut. Takseringene er i dag en akseptert metode og brukes av veldig mange spesielt i forvaltningen av rype. Det er det eneste brukbare verktøyet som er tilgjengelig om en ønsker å ha en faktabasert tilnærming til spørsmålsstillingen rundt beskatning.

Takseringsresultatene for statsallmenningen i Engerdal fra 2007 – 2014 viser i disse årene en gjennomsnittlig kyllingproduksjon på 5,2 kyllinger/høne (3,0 – 7,25) for rype og 2,2 kyllinger/høne for skogsfugl (0,6-4,2). Som nevnt er nok takseringslinjene lagt opp til å finne rype, slik at det er et usikkert materiale for skogsfugl. Fjellstyret har derfor etablert noen flere takseringslinjer for bedre å fange opp hvordan det står til med skogsfuglen. Som referert over ligger resultatet for 2015 betydelig lavere enn det som var resultatene i perioden 2007 – 2014. Dette var vanskelig å forutse for ett år siden, og det peker på at fjellstyret gjør seg tjent med å vedta et så robust opplegg for småviltjakta som mulig på forhånd.

Man kan teoretisk basere forvaltningen (avskytingen) av rype og skogsfugl på tre modeller:

- 15%-modellen (Sandercock m.fl. 2011); Som går ut på at en avskyting på 15% er bærekraftig.
- Biologisk referansepunkt (Andersen og Thorstad 2013); denne modellen baserer seg på et mål for hekkebestand. Ved å estimere total bestand og trekke fra dødelighet og ønsket hekkebestand kommer en fram til jaktuttaket.
- Kyllingmodellen (Kastdalen 1992, Pedersen og Storaas (red) 2013); Modellen tar utgangspunkt i beregninger om at hver lirypehøne må produsere 2,5 kyllinger (som overlever gjennom sommeren) for at bestandsstørrelsen skal være lik neste år. Produksjon over dette kan tas ut ved jakt.

Alle disse tre tilnæringsmetodene har elementer i seg som en kan bruke i praktisk forvaltning. Videre må en også ta hensyn til lokale forhold og utøve en viss grad av skjønn når en skal bestemme antall jaktkort, fangstkvoter m.m.

Fjellstyret bør strebe etter å ha en så bærekraftig forvaltning av småviltet som mulig. I og med etterspørsel og jakttrykk på rype og skogsfugl er såpass stor vil mye av dette fokuset være å finne modeller der en tar hensyn til fugletilgangen. For å sikre at det er en sammenheng mellom jaktuttak og tilgangen på fugl, må takseringsresultatene relateres seg til areal og erfaringstall for beskatning. Dette er forsøkt gjort i Engerdal for å sikre at en ikke overbeskatter bestanden.

Det er også nødvendig at fjellstyrene og andre rettighetshavere viser ansvarlighet i tråd med intensjonene i gjeldende lover. Seneste året har det vært mye fokus på at rype er klassifisert som «nær truet» i den nasjonale rødlista. Dette skaper unektelig utfordringer for dem som skal forvalte Norges mest populære jaktvilt. Oppfatningen er at forvaltere må vise ansvarlighet og basere forvaltningen på relevante fakta (adaptiv forvaltning). Å ha en administrasjon av jakta som ikke tar hensyn til faktisk fugletilgang, som man best får kjennskap til gjennom taksering, og som i liten grad tar til seg nye kunnskaper, vil på sikt undergrave prinsippet om lokal forvaltning.

Ved å gjøre enkle beregninger med å relatere fugletetthet med tilgjengelige arealer for rype og skogsfugl på statsallmenningen i Engerdal, finner en at de siste årene ikke har vært et stort utnyttet jaktpotensial. Snarer har antallet kort og den beskatningen som har skjedd ligget tett oppunder det en kan beregne som høstbart overksudd.

Som tiltak for å bedre fuglebestanden har det bl.a. vært pekt på fredning av brunfugl (skogsfugl) og predatorbekjempelse. Begge har opp gjennom tiden vært diskutert og omdiskutert. I dag er vel oppfatningen at fredning av brunfugl kan være et grep å gjøre spesielt i lave bestander. Fjellstyret har de siste åra hatt en begrensning i uttaket av brunfugl gjennom fangstknoten.

Når det gjelder desimering smårovviltet er det i dag en utbredt oppfatning at det kan være et bra tiltak. Fjellstyret har da også stimulert til økt uttak av smårovvilt sammen med EJFA og NJFF. Hvilken effekt dette har hatt er vanskelig å kvantifisere. Området er også stort, så det kan tenkes at det er vanskelig å oppnå en tydelig effekt på hele området. Men lokalt har det innvirkning og det er rimelig å anta at det har det på en større skala også.

Prissetting

Prisene for småviltjakt på statsallmenningen i Engerdal har tradisjonelt ligget under prisrammene angitt i *Forskrift om jakt, felling, fangst og fiske i statsallmenninger*. Det som etter hvert har forkludret prisdiskusjonen noe er innføringen av flere ulike korttyper. Dette er gjort for at ikke rypejakta skal være begrensende for jaktmulighetene på andre arter. Fjellstyret har mottatt synspunkter på prisnivået fra innenbygds jegere. Disse har i utgangspunktet halv pris sammenlignet med utenbygds jegere. Dette er en ordning med tradisjon i Engerdal, men praktiseres ikke av alle fjellstyrer rundt omkring i Norge.

Generelt ligger prisene vel under de rammer som angis i nevnte forskrift. Forskriften setter rammene for prissettingen av hensyn til brukergruppen. På den måten vil prissetting som ligger innenfor rammen ikke virke prisdrivende. Uansett skal prisen gjenspeile tilbudet. Og så lenge størstedelen av statsallmenningen i Engerdal ikke representerer spesielt høgproduktive arealer er det rimelig at man ligger under maksnivå angitt i rammen. Man regulerer uttaket best på andre måter enn gjennom prisen, det vil si gjennom kvotebegrensninger og tettheten av antall jegere/kortbegrensing.

Prisforskriften er som kjent under revidering. Dette gjør at det vedtaket som fjellstyret gjør nå må ta forbehold om at opplegget ligger innenfor det som er bestemmelsene i nevnte forskrift.

Med de rammebetingelser som har vært for fuglejakta, har i realiteten alt kortsalg på rype og skogsfugl som fjellstyret har hatt de senere åra vært regulert. Dette medfører at en kan fravike noen av kravene til ulike korttyper som ligger i forskriften. Det er nærmest urealistisk med dagens situasjon at en vil komme tilbake til et opplegg med fritt kortsalg og fri avskyting hele jaktseasonen på rype og skogsfugl. Korttypene og -antall knyttet til fugl vil derfor antakelig måtte være sterkt regulert i mange år framover.

Tilbud og etterspørsel.

Etterspørselen etter fuglejakt er stor. I 2014 var det i over 500 utenbygds søkere til 80 kort. Det sier seg selv at når de aller fleste som ønsker kort ikke får det, er det mange som blir skuffet. Spesielt har en del hytteeiere uttrykt stor skuffelse over at de år etter år søker men ikke opplever å få kort. De mener at de står i en litt annen stilling i og med at de eier hytte i kommunen og derigjennom bidrar til økonomien. De som har hatt hytte her i en årrekke føler også en tilhørighet til området. Se for øvrig et eget brev som er vedlagt saken.

Det er naturlig at innenbygds jegere ønsker tilgang til jakt en lengre periode av høsten, i og med de bor i jaktområdet. Det er vanskelig å tilby andre ordninger for innenbygds enn for utenbygds jegere, og både *Fjellogen* og *Forskrift om jakt, felling, fangst og fiske i statsallmenninger* legger opp til at det skal være mulig å oppnå jakt under like forutsetninger og like korttyper.

Søknadsprosedyre og korttildeling.

De siste åra har fjellstyret solgt jaktkort for rype og skogsfugl gjennom en ordning der man søker på et standardisert søkeskjema innen 1 april. Man kan søke som enkeltperson eller lag. Det gjøres så en trekning mellom søkerne der alle har like stor (eller liten) sjanse til å bli uttrukket. Når dette er klart blir trekningsresultatet kunngjort på vår hjemmeside. Deretter får man en faktura med betalingsfrist. Betaler man innen fristen er jaktkortet (fakturaen) gyldig.

Kortene til reiselivsbedriftene tildeles etter søknad. Tildelingen skjer etter kriterier som er dels målbare og dels vurderinger som har ulike grader av skjønn i seg, jfr sak 03.15.

Kort til innenbygds blir i utgangspunktet solgt etter tilsvarende søknadsprosedyre som for utenbygds, men pga ulike årsaker skjer det allikevel et fortløpende salg, siden ikke alle er kjent med søknadsprosedyren og det har vært ledige kort etter førstegangs tildeling.

Ordningen er tidsmessig krevende og medfører en omfattende administrasjon av relativt få kort. Administrasjonen foreslår derfor nå å gå bort fra en løsning med søknad og trekning, og heller selge kortene via Inaturs løsning. Dette vil være en rask og kostnadseffektiv måte å selge kortene på. I tillegg er det en større sikkerhet i at man faktisk får betalt for det en selger. På alle transaksjoner i Inatur tilkommer et hanteringsgebyr (kr 20,-) som belastes kjøper.

Opplegget for rype og skogsfugljakt på statsallmenningen 2016.

For kommende jakt sesong anbefales at det gjøres et opplegg som tar hensyn til at vi har en lav tetthet av fugl og som tar høyde for at det kan bli dårlig produksjon også kommende sesong. Som tidligere år legges det opp til at en tar stilling etter takseringa om det skal selges flere kort og hvilken type kort det i så fall kan selges.

I sak 03.15 vedr jaktkort til turistbedrifter fattet Fjellstyret vedtak om at ordningen kunne videreføres *under forutsetning av at fugletilgangen ikke blir dårligere*. Nå var det nettopp det som skjedde i 2015, og på denne bakgrunn er det vanskelig å love ut jaktmuligheter på

forhånd. Derfor foreslås ikke tildeling til turistbedrifter i denne omgang. Skulle fugletilgangen bli bra, har fjellstyret mulighet til å vurdere tildeling til turistbedrifter da.

Det som administrasjonen foreslår er ett opplegg der fjellstyret tilbyr to korttyper:

- Ett småviltkort som ikke inkluderer ryper og skogsfugl. Dette kortet har ingen begrensinger på antall, og kan selges som dag, 3-dag, uke og sesong. Kortet gjelder for jakt på alle jaktbare småviltarter unntatt ryper og skogsfugl. Kortet vil på mange måter avløse and/dukkortet og harekortet.
- Ett småviltkort som inkluderer ryper og skogsfugl og som begrenses antallsmessig. Det tas forbehold om at fangstbegrensinger kan settes til null, og det da omgjøres til et småviltkort som nevnt i pkt over. I så fall legges det opp til at prisen justeres tilsvarende. Ved innløsning av kort refunderes 2/3 av prisen. Korttypen tilbys som et ukeskort i september.

Fjellstyret vedtok i 2015 at jakt på smårovvilt kunne skje vederlagsfritt for alle som har gyldig jegeravgiftskort. Administrasjonens forslag var et eget kort som var gratis for innenbygds og kostet kr 30 for utenbygds. Ved å ha en kortordning har fjellstyret en bedre oversikt over hvem som faktisk jakter smårovvilt. Det foreslås derfor at smårovvilt inngår i begge foreslåtte korttyper. For de som bare ønsker smårovvilt gjøres et slikt kort tilgjengelig på Inatur. Dette er en ordning som flere andre fjellstyret også har.

Det legges opp til at det selges treningskort for hund som tidligere.

Administrasjonen foreslår videre at alle kort selges via Inatur.no, både for innen- og utenbygds. Dette fordi en komplisert trekningsprosedyre og stor grad av manuell håndtering av kortene medfører et tidsforbruk som er uholdbart høyt i forhold til det faktiske kortantallet som selges. Et nettsalg via Inatur vil være den mest effektive håndteringen av kortsalget. Systemet gjør også jaktrapporteringen enklere. Gjennom forhandlerløsning har fjellstyrekontoret mulighet til å selge kort over disk til de som ikke ønsker å gjøre et kjøp på nettet. Det samme gjelder de forretninger og tursitbedrifter som i dag selger kort fra blokk.

En mulighet som en mister i en slik løsning er å tilby jakt til lag. Dette er ikke et krav etter forskriften, men har vært en ordning som fjellstyret i har Engerdal praktisert. De som nå ønsker å jakte sammen må derfor på egen hånd, hver for seg, skaffe seg et kort slik forslaget ligger.

Fordelingen mellom innen- og utenbygds foreslås i denne omgangen til å være halvparten av hver. Fjellstyret kan tillate seg å avvike en 50:50 fordeling med inntill 10% i favør innenbygds.

Som tidligere år legges det opp til at fjellstyret kan fatte vedtak om fangstbegrensinger og ytterligere salg av kort etter at takseringsresultatet er klart i slutten av august.

Administrasjonens forslag er som følger:

Bestemmelser for småviltjakt på statsallmenningen i Engerdal 2016.

A: Korttyper, antall og priser.

Utenbygdsboende, jfr Fjellovens §23.

For alt jaktbart småvilt inkludert ryper og skogsfugl i perioden 10 september til og med 23 september (valgfri jaktstart innenfor perioden) selges det inntil 80 ukeskort. Kortet gjelder innen tildelt område (sone 1, 2 eller 3) på statsallmenningen der jakt kan bedrives, jfr pkt E. Prisen er kr 1200,-.

For for alt jaktbart småvilt utenom ryper og skogsfugl er det fritt kortsalg 10.09 – 23.09. og 02.10 – 23.12 samt 01.01 – 28.02. Det selges dag- (kr 250,-), 3-dagers (kr 400,-) uke (kr 900,-) og sesongkort (kr 1500,-)

Utenbygds jegere med jaktkort for ryper og skogsfugl som etter regulert periode i september ønsker å jakte annet småvilt enn ryper og skogsfugl resten av sesongen, kan ved å betale kr 600,- få omgjort sitt ukeskort til et sesongkort småvilt uten ryper og skogsfugl.

Alle utenbygds som ønsker å jakte smårovvilt må ha et eget kort for dette. Prisen er kr 30,-. Innehar man et annet gyldig jaktkort for statsallmenningen inngår smårovvilt i dette.

Innenbygds boende, jfr Fjellovens § 23.

For alt jaktbart småvilt inkludert ryper og skogsfugl i perioden 10 september til og med 23 september (valgfri jaktstart innenfor perioden) selges det inntil 80 ukeskort. Kortet gjelder hele statsallmenningen, med de unntak som nevnes under pkt E. Prisen er kr 600,-.

For for alt jaktbart småvilt utenom ryper og skogsfugl er det fritt kortsalg 10.09 – 23.09. og 02.10 – 23.12 samt 01.01 – 28.02. Det selges dag- (kr 125,-), 3-dagers (kr 200,-) uke (kr 450,-) og sesongkort (kr 750,-).

Innenbygds jegere med jaktkort for ryper og skogsfugl som etter regulert periode i september ønsker å jakte annet småvilt enn ryper og skogsfugl, kan ved å betale kr 300,- få omgjort sitt ukeskort til et sesongkort småvilt uten ryper og skogsfugl.

Alle innenbygds som ønsker å jakte smårovvilt må ha et eget kort for dette. Prisen er kr. 1,-. Innehar man et annet gyldig jaktkort for statsallmenningen inngår smårovvilt i dette.

B: Fangstbegrensinger.

Dags-, ukes- og sesongs begrensinger fastsettes av fjellstyret etter at taksering er gjennomført i august. Jeger plikter selv å oppdatere seg på dette før jakta.

D: Salgsrutiner.

Alt kortsalg til innen- og utenbygdsboende skjer via Inatur og fjellstyrets kortselgere med Inaturs forhandlerløsning. Inaturs salgsbetingelser gjelder.

Forhåndssalg av jaktkort starter ca 1. april. Fjellstyret kunngjør salgsstart på sin hjemmeside.

C: Trening av hunder.

Utenbygds boende, jfr Fjellevens §23.

Det tilbys treningskort for jakthunder i følgende periode og priser:

Fuglehunder: 21.08 – 09.09. Treningen gjelder hele allmenningen med unntak av Sollerøya i Femund, Galtsjøen Naturreservat, Elgå reinbeitedistrikt (alt areal øst for Femund og nord for Drevsjø).

I perioden 10.09. – 31.03.2016 er hundetrening tillatt på allmenningen med følgende unntak: Sollerøya i Femund, Galtsjøen Naturreservat Elgå reinbeitedistrikt, Bjønnbergan og Bufjellet vest for Femund.

Det selges dags- (kr 60,-) og Sesongkort (kr 350,-).

For hare-rådyrhunder selges det treningskort for perioden 21.08 – 09.09. Trening tillatt på hele allmenningen med unntak av Sollerøya i Femund Galtsjøen Naturreservat og Elgå reinbeitedistrikt.

For løse elghunder selges det treningskort for perioden 21.08 – 09.09. Trening tillatt på hele allmenningen med unntak av Sollerøya i Femund, Galtsjøen Naturreservat og Elgå reinbeitedistrikt. Døgnkort (kr 60,-) og sesongkort (kr 250,-).

Innenbygdsboende gis tillatelse til å trene sine fuglehunder (i perioden 21.08 – 31.03), hare-/rådyrhunder og løse elghunder (i perioden 21.08. – 09.09.) vederlagsfritt på hele allmenningen med unntak av Gutulia Nasjonalpark, Galtsjøen Naturreservat og Sollerøya i Femund. For å unngå konflikter i forhold til beitedyr, bør all hundetrening legges til områder der det vanligvis ikke beiter sau eller rein.

E: Grunnleggende forutsetninger.

Ved kjøp av kort aksepterer jegeren følgende forutsetninger:

1. Det er jegerens eget ansvar i å sette seg inn i de bestemmelser som fjellstyret fatter vedrørende fangsbegrensinger, soneinndelinger og andre reguleringer. Informasjon om dette publiseres på fjellstyrets hjemmeside.
2. Når fangstbegrensinger er oppnådd (kvote for dag/uke/periode), skal jakten avsluttes.
3. Dersom fugletilgangen blir så lav at fjellstyret velger å avlyse jakt på ryper og skogsfugl omgjøres jaktkort som omfatter disse arter til et ordinært småviltkort (uten rett til jakt på ryper og skogsfugl). Prisen justeres deretter. Dersom det ikke åpnes for jakt på ryper og skogsfugl, kan fjellstyret etter henvendelse refundere inntill 2/3 av opprinnelig beløp. Kjøpt kort refunderes ikke i sin helhet.
4. Jeger plikter å oppvise fangst og ryggsekk til jaktoppsyn på forespørsel.
5. Jeger er sjøl ansvarlig for å opptre korrekt i hehold til lover og regler for jakt. Sikker og human jakt skal være parolen.
6. Jaktkort og jegeravgiftskort (m. kvittering) skal medbringes under jakta.
7. Jaktrapport skal leveres umiddelbart etter jaktperiodens slutt.
8. Jakt er ikke tillatt på innmark/privat eiendom innenfor allmenningens grenser uten eierens samtykke på forhånd. Jakt nær bebyggelse og bolighus skal ikke forekomme.
9. Jaktkortene gjelder hele statsallmenningen (med unntak av de verneområder der vernebestemmelser forbyr jakt). Jegeren er sjøl ansvarlig for å sette seg inn i hvilke regler som gjelder i de ulike verneområdene.

Sak 04.16	Ark 361.3	<i>Saksbeh.: OOps</i>
Høring: søknad om feste av boligtomt.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Brev fra Statskog SF datert 03.02.16, med vedlegg

Bakgrunn:

Saken ettersendes.

Administrasjonens vurdering:**Administrasjonens forslag til uttalelse:**